

**‘Yn gweithio gyda'i gilydd
i wella bywyd yn Sir Benfro’**

Cyngor Sir Penfro

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

2016-17

www.sir-benfro.gov.uk

Trosolwg ar Gyngor Sir Penfro yn 2016-17

Ffeithiau Allweddol

- Mae gan Sir Benfro 10 Cyngor Tref a 67 o Gyngorau Cymuned sy'n gwasanaethu'r gymuned.
- Mae yna 60 o Gyngorwyr Sir etholedig.
- Amcangyfrifir bod poblogaeth Sir Benfro yn 124,728 yn 2017.
- Mae'r Cyngor yn cyflogi oddeutu 6.500 o staff, yn cynnwys ysgolion.
- Roedd y dreth Gyngor yn 2016-17 26.4% yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru.
- Derbyniodd Sir Benfro y setliad ariannol 19eg gwaethaf gan Lywodraeth Cymru yn 2016-17, a arweiniodd at fwch cyllido o £16.3 miliwn.
- Rhaglen Gyfalaf Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain ail fwyaf yng Nghymru.
- Cyhoeddwyd yn Gyngor ail uchaf ei berfformiad yng Nghymru yn 2016-17, ac ymhlith y Cyngorau oedd wedi gwella fwyaf am ddwy flynedd yn olynol.
- Cyfrannwr i Fargen Ddinesig Dinas-ranbarth Bae Abertawe.
- Cais Dinas Diwylliant 2021 ar gyfer Tyddewi.

Y Gwasanaethau a Ddarperir

- Oddeutu 7 miliwn casgliad o sbwriel ac ailgylchu o oddeutu 61,000 o gartrefi a 1,100 o fusnesau y flwyddyn. Casglwyd 70,000 tonnall o wastraff ac ailgylchu, gyda thros 65% wedi ei ailgylchu.
- Darparu 97 maes parcio ceir gyda lle i 8,000 o geir.
- Cynnal bron i 2,500 cilometr o ffyrdd, oddeutu 665 cilometr o lwybrau, 746 o bontydd a ffosydd, a 228 o strwythurau cynnal priffyrdd.
- Cynnal a chadw 12.3 cilometr o amddiffynfeydd arfordirol sydd ym meddiant y Cyngor.
- 7 Canolfan Hamdden, gyda chyfanswm yr aelodaeth flynyddol o 8,500; a.25 o ymweliadau gan y cyhoedd a 320,000 o ymweliadau ysgol.
- Darparu a chyllido 70 o doiledau cyhoeddus ar draws y Sir.
- Rhedeg Amlosgfa Parc Gwyn, gan gyflawni 1,400 o amlosgiadau.
- Rhedeg a chynnal 11 o fynwentydd, gyda chyfrifoldeb am 150 o gladdedigaethau bob blwyddyn.
- Darparu Gwasanaethau Cymdeithasol i gefnogi 5,436 o oedolion, ac 864 o blant, pobl ifanc a'u teuluoedd.

Adolygiad o'r Trefniadau Llywodraethu

Beth yw Llywodraethu?

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am sicrhau bod ei fusnes yn cael ei gynnal yn unol â chyfreithiau, rheoliadau a'i safonau moesegol. Y fframwaith llywodraethu yw'r prosesau, y diwylliant, y gwerthoedd a'r systemau ar gyfer cyflawni hyn.

Er mwyn llywodraethu'n dda mewn llywodraeth leol, rhaid i'r Cyngor a'i Swyddogion geisio cyflawni amcanion y Cyngor gan weithredu bob amser er budd y cyhoedd. Mae gweithredu er budd y cyhoedd yn awgrymu rhoi'r ystyriaeth bennaf i'r hyn sydd er budd cymdeithas a dylai hynny arwain at ganlyniadau cadarnhaol i ddefnyddwyr gwasanaeth a rhanddeiliaid eraill.

Cod Llywodraethu Lleol

Mae'n ofynnol i Gyngor Sir Penfro gyhoeddi ei God Llywodraethu Lleol, sy'n dangos ei ymrwymiad i gyflawni'r egwyddorion arfer gorau fel y'u diffiniwyd yn *Delivering Good Governance in Local Government: Framework* (CIPFA/SOLACE, 2016). Yn dilyn cyhoeddi 'Canllawiau i Awdurdodau yng Nghymru' ym mis Hydref 2016, ail-ysgrifennwyd y Cod Lleol a'i gymeradwyo gan y Cabinet ar 12 Gorffennaf 2017.

Sut rydyn ni'n gwybod bod ein trefniadau'n gweithio?

Mae gan Gyngor Sir Benfro gyfrifoldeb am gynnal, bob blwyddyn o leiaf, adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Caiff canlyniad ei adolygiad ei gyfleu yn Y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, sy'n cyd-fynd â'r Datganiad Cyfrifon.

Mae gan y Pwyllgor Archwilio gyfrifoldeb am adolygu ac asesu rheolaeth risg y Cyngor, ei reolaeth fewnol a'i drefniadau llywodraethu a gwneud argymhellion i'r Cyngor ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau. Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb hwn, mae'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiad chwarterol am y gwaith a gynhaliwyd gan yr Archwiliad Mewnol, yr Archwiliad Allanol a/neu argymhellion Rheoleiddiwr, y gofrestr risg gorfforaethol, a chynnydd yn erbyn y camau gweithredu a nodwyd yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol y flwyddyn flaenorol.

Fel rhan o'r asesiad blynyddol, cynhelir gweithdy gyda'r Tîm Rheoli Corfforaethol i asesu'r trefniadau presennol yn erbyn yr ymddygiadau a'r gweithgareddau a ddiffinnir fel rhai sy'n dangos arfer gorau o fewn y fframwaith, *Delivering Good Governance in Local Government: A Framework* (CIPFA/SOLACE). At hynny, mae'n ofynnol i'r holl Gyfarwyddwyr, Penaethiaid Gwasanaethau Corfforaethol a Swyddogion Statudol gwblhau rhestr wirio a datganiad llofnodedig yn asesu effeithiolrwydd eu meysydd cyfrifoldeb.

Mae'r Grŵp Rheoli Mewnol yn cyfarfod drwy gydol y flwyddyn ac yn adolygu cynnydd wrth fynd i'r afael â materion a nodwyd yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, yn ogystal ag unrhyw faterion a nodwyd drwy adolygiadau mewnol ac allanol. Mae unrhyw faterion sy'n dal yn weddill i fyny hyd nes y cynhyrchir y Datganiad Cyfrifon yn cael eu hystyried ar gyfer eu cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Mae'r diagram ar y dudalen nesaf yn dangos y Fframwaith Llywodraethu, gan gynnwys ffynonellau sicrwydd a chanlyniad yr adolygiad ar gyfer 2016-17.

Fframwaith Llywodraethu 2016-17

Cod Llywodraethu Lleol

Mae angen sicrwydd ynghylch:

- Cyflawni amcanion;
- Glynu at safonau moesegol;
- Cydymffurfio â chyfreithiau, rheoliadau a pholisïau a gweithdrefnau mewnol;
- Safonau ymddygiad;
- Rheolaeth ariannol gan gynnwys sicrhau gwerth am arian;
- Cynladwyedd;
- Cyflawni gwasanaethau o safon;
- Rheoli risg;
- Atebolrwydd.

Ffynonellau Sicrwydd

- Cyfansoddiad
- Codau Ymddygiad
- Polisïau a gweithdrefnau Adnoddau Dynol
- Polisïau a gweithdrefnau Gwasanaeth
- Swyddogaeth craffu
- Pwyllgor Archwilio
- Archwiliad mewnol ac allanol a Rheoleiddwyr
- Y Tîm Rheoli Corfforaethol
- Cwynion
- Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC)
- Gweithdrefn chwythu'r chwiban
- Atal Twyll

Derbyn sicrwydd

- Datganiadau cyfrifon
- Adroddiadau archwilio mewnol
- Adroddiadau archwilio allanol
- Adroddiadau rheoleiddwyr
- Barn Pennaeth Archwilio Mewnol
- Adolygiad Gwelliannau
- Cofnodion Pwyllgorau
- Adroddiad yr Ombwdsmon
- Adolygiadau perfformiad

Meysydd i Ganolbwyntio arnynt

- Heriau Ariannol
- Rhaglen Drawsnewid
- Cyllidebau Ysgolion Uwchradd
- Rhwydweithiau TG Ysgolion Uwchradd
- Cefnogaeth i aelodau newydd
- Cofnodi rheoli contractau
- Trefniadau llywodraethu partneriaeth
- Mae angen gwaith pellach ar ddangos yr opsiynau a'r rhesymeg dros y penderfyniadau a wneir
- Adolygiadau yn dilyn gweithredu
- Gwersi a ddysgwyd
- Paratoad ar gyfer y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol
- Cryfhau trefniadau rheoli risg
- Cynllunio gweithlu
- Adolygu effeithiolrwydd asedau
- Rheoli tenantiaethau Masnachol

Datganiad Llywodraethu Blyneddol

Sut mae'r Cyngor yn Gweithredu

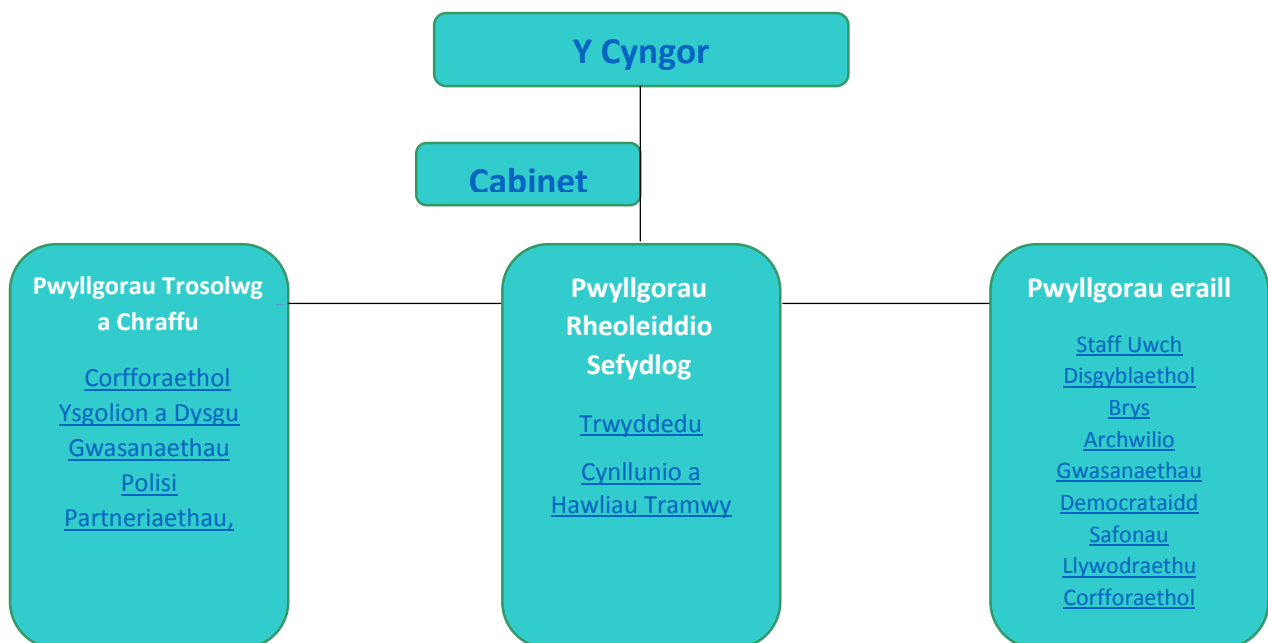
Swyddogaethau a Chyfrifoldebau

Mae yna 60 o Aelodau Etholedig sydd gyda'i gilydd yn gyfrifol am lywodraethu'r Cyngor. Mae cyfrifoldebau'r Cyngor yn cynnwys:

- **Cytuno ar gyfansoddiad y Cyngor, yn cynnwys y dogfennau llywodraethu allweddol gan gynnwys y trefniadau gweithredol a gwneud newidiadau mawr er mwyn adlewyrchu arfer gorau;**
- **Cytuno ar y fframwaith polisi gan gynnwys strategaethau allweddol a chytuno ar y gyllideb;**
- **Penodi Prif Swyddogion;**
- **Penodi Pwyllgorau sy'n gyfrifol am swyddogaethau trosolwg a chraffu, archwilio a materion rheoliadol a hefyd penodi aelodaeth y rhain.**

Y Cyngor sy'n penodi'r Arweinydd, fydd wedyn yn penodi ei Gabinet. Mae yna 5 Pwyllgor Trosolwg a Chraffu a 9 Pwyllgor Rheoliadol a Phwyllgorau eraill. Gweler y strwythur isod. At hynny, Mae'r Pwyllgor Cynllunio a Hawliau Tramwy yn cael ei gynorthwyo gan Banel Dirprwyo Cynllunio, a'r Pwyllgor Trwyddedu gan yr Is-bwyllgor Trwyddedu.

Mae'n ofynnol i'r holl bwyllgorau fod yn gytbwys yn wleidyddol.

Y Prif Weithredwr sy'n arwain y Tîm Rheoli Corfforaethol sy'n cynnwys Cyfarwyddwyr, yn cael eu cynorthwyo gan Swyddogion Statudol. Mae'r Prif Weithredwr yn rhoi gwybod i Aelodau am bolisi a gweithdrefnau i yrru nodau ac amcanion y Cyngor yn eu blaen. Yr Uwch Reolwyr a Swyddogion Statudol sy'n gyfrifol am gynghori'r Cabinet a Phwyllgorau Trosolwg a Chraffu ynghylch ystyriaethau deddfwriaethol, ariannol ac ystyriaethau polisi eraill er mwyn cyflawni nodau ac amcanion y Cyngor. Maent hefyd yn gyfrifol am weithredu penderfyniadau'r Aelodau ac am berfformiad gwasanaethau.

Swyddogion Statudol

Mae gan y Cyngor nifer o swyddi statudol:

- Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig a'r Swyddog Canlyniadau – y Prif Weithredwr
- Prif Swyddog Ariannol (Swyddog Adran 151) - Cyfarwyddwr Cyllid
- Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol - Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a Hamdden
- Prif Swyddog Addysg a Phrif Gyfarwyddwr ar gyfer Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc - Cyfarwyddwr Plant ac Ysgolion
- Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd - Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Phwyllgorau
- Swyddog Monitro

Gwneud Penderfyniadau

Mae'r [Cyfansoddiad](#) yn esbonio sut y mae'r Awdurdod yn gweithredu, yr amrywiol gyrff sy'n gwneud i fyny'r Awdurdod, sut y caiff penderfyniadau eu gwneud a'r gweithdrefnau a ddilyniir. Mae rhai o'r prosesau hyn yn rhai sy'n ofynnol drwy gyfraith, ac eraill yn cael eu penderfynu'n lleol gan y Cyngor. Yn dilyn adolygiad cynhwysfawr, daeth cyfansoddiad diwygiedig i rym ar 18 Tachwedd 2016.

Model Gweithredu Targed

Casgliad o egwyddorion dylunio yw'r Model Gweithredu Targed i gefnogi a siapio'r newidiadau i wasanaethau a ddarperir er mwyn darparu gwasanaethau yn y dyfodol yn unol â'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC). Cymeradwywyd y [Model Gweithredu Targed](#) gan y Cyngor ar 14 Gorffennaf 2016.

Cynnwys y Cyhoedd

Parhaodd y Cyngor i gynnal digwyddiadau ymgynghori cyhoeddus blynyddol drwy'r hydref, er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r pwysau y mae'r Cyngor yn eu profi ac i wahodd awgrymiadau ynghylch y ffordd y gallai'r Cyngor wella o fewn ei adnoddau cyfyngedig.

Mae'r Cyfansoddiad yn darparu'r cyfle i aelodau o'r cyhoedd ofyn cwestiynau yn y Cyngor. At hynny, mae croeso i aelodau o'r cyhoedd wneud awgrymiadau ynglŷn â materion y dylai'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu eu hadolygu ac adrodd amdanynt.

Yn ystod 2016 cafodd y cyhoedd eu gwahodd i roi eu sylwadau fel rhan o ddatblygiad yr [asesiad llesiant er mwyn datblygu'r cynllun llesiant](#).

Cynllunio Corfforaethol

Mae Deddf Llywodraeth Leol 2009 yn ei gwneud yn ofynnol inni gyhoeddi ein Hamcanion Gwella yn flynyddol. Mae'r Cynllun Gwella wedi ei adeiladu o amgylch y chwe deiliant allweddol yng Nghynllun Integredig Sengl Sir Benfro. Dyma'r cynllun Partneriaeth sy'n adlewyrchu'r nodau ar gyfer gwasanaeth cyhoeddus yn ei gyfanrwydd yn Sir Benfro. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 wedi newid y ffordd y mae gwasanaethau cyhoeddus yn cynllunio. Caiff y Cynllun Llesiant ei gyhoeddi yn 2018 a hwnnw fydd y cynllun ar gyfer Sir Benfro. Bydd ein Cynllun Corfforaethol yn eistedd ochr yn ochr â hwn i ddangos sut y bydd y Cyngor yn cynorthwyo i gyflawni'r weledigaeth dymor hir ar gyfer Sir Benfro. Ar gyfer 2017-18, mae [Cynllun Corfforaethol Cyngor Sir Penfro](#) (sy'n disodli'r Cynllun Gwella), wedi ei alinio â'r nodau llesiant er mwyn cyflawni egwyddor datblygiad cynaliadwy.

Roedd yr Amcanion Gwella ar gyfer 2016-17 yn cynnwys dau amcan oedd yn canolbwyntio ar y ffordd y mae'r Cyngor yn gweithredu. Y rhestr isod oedd yr Amcanion Gwella ar gyfer 2016-17:

Amcan Gwella 1: Gwella Ysgolion

Byddwn yn herio ac yn cefnogi ein hysgolion i wella deilliannau dysgu yn gyson a chynorthwyo plant a phobl ifanc i gyrraedd eu potensial llawnaf, yn enwedig yng Nghyfnod Allweddol 4 (TGAU).

Amcan Gwella 2: Adfywio Canol Trefi

Byddwn yn galluogi, yn hwyluso ac yn cyflawni amrywiaeth o brosiectau adfywio fydd yn gwella'r amgylchedd ac yn cyfrannu i fywiogrwydd ac asbri cynyddol yng nghanol ein prif drefi.

Amcan Gwella 3: Gofal Cymdeithasol Oedolion

Byddwn yn gwneud amrywiaeth o welliannau i Ofal Cymdeithasol Oedolion gyda'r nod o gryfhau gwasanaethau atal a rhai seiliedig yn y gymuned a gwneud gwasanaethau yn fwy addas i'r unigolyn. Bydd gwelliannau i Wasanaethau Anabledd Dysgu yn flaenoriaeth neilltuol o fewn yr Amcan hwn.

Amcan Gwella 4: Llywodraethu

Byddwn yn parhau i wella ein trefniadau llywodraethu a chraffu er mwyn gwella tryloywder ac atebolrwydd am y penderfyniadau a wneir.

Amcan Gwella 5: Ffydd Newydd o Weithio

Byddwn yn parhau i wella ein trefniadau llywodraethu a chraffu er mwyn gwella tryloywder ac atebolrwydd am y penderfyniadau a wneir.

Rheoli Risg Busnes

Mae Aelodau a Swyddogion yn gyfrifol am sicrhau y cymerir risg i ystyriaeth yn y penderfyniadau a wnânt ac y rhoddir trefniadau addas yn eu lle i reoli risg. Ar y Pwyllgor Archwilio y mae'r cyfrifoldeb am oruchwyllo trefniadau Rheoli Risg Busnes y Cyngor.

Caiff Strategaeth Rheoli Risg Busnes y Cyngor ei hadolygu a'i diweddarau yn flynyddol er mwyn sicrhau ei bod yn parhau i gydredeg ag amcanion y Cyngor a'i bod yn adlewyrchiad cywir o'r archwaeth am risg. Mae'r Strategaeth Rheoli Risg Busnes yn amlinellu'r swyddogaethau, y cyfrifoldebau a'r fframwaith cymeradwy ar gyfer rheoli risg.

Mae'r Risgiau Corfforaethol a nodwyd ac a reolwyd yn ystod 2016-17 wedi eu crynhoi isod, gan gynnwys gradd risg weddilliol (1 isel i 16 uchel) ar gyfer pob chwarter (Ch):

Risg Gorfforaethol	Gradd Weddilliol Ch4	Gradd Weddilliol Ch3	Gradd Weddilliol Ch2	Gradd Weddilliol Ch1
Methiant i gyflawni'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig	12	12	8	8
Colli Staff Allweddol, Cof ac Arbenigedd Corfforaethol	12	12	12	12
Gwaith ofer ar Weledigaeth ac Amcanion Corfforaethol yn dilyn newidiadau sylweddol yn y Cyngor.	12	D/b	D/b	D/b
Methiant i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg	12	12	12	12
Ansicrwydd Cyllid Grant a methiant i gydymffurfio â thelerau ac amodau	9	9	9	9
Methiant i sicrhau Trefniadau Gweithio ar y cyd priodol	9	9	9	9
Rheoli Rhaglen a Phrosiect Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain	8	8	16	16
Perthnasau Aelod/Swyddog	8	8	16	16
Diogelu	8	8	8	8
Tangyflawni yng Nghyfnod Allweddol 4	8	8	8	8
Gwneud Penderfyniadau	8	D/b	D/b	D/b
Rheoli Gwybodaeth (methiant i gydymffurfio â GPDR)	8	D/b	D/b	D/b
Galw a Demograffeg	6	6	6	6
Argymhellion Rheoliadol	6	D/b	D/b	D/b
Rhaglen Drawsnewid	D/b	12	16	16
Methiant i gydymffurfio â rheolau Cymorth Gwladol	D/b	9	9	9
Parhad Busnes ac Adferiad yn dilyn Trychineb yn annigonol	D/b	8	8	8
Asesiad Corfforaethol	D/b	6	6	6

Mae'r lliwiau Coch, Ambr a Gwyrdd yn tynnu sylw at y gwahaniaeth mewn gradd gyda choch yn risgiau uchel, ambr yn risgiau canolig a gwyrdd isel. Cafodd risg y Rhaglen Drawsnewid ei hymgorffori i mewn i risg Cynllun Ariannol y Tymor Canolig o chwarter tri ymlaen. Cafodd Cymorth Gwladol, Parhad Busnes a chyflawni argymhellion yr Asesiad Corfforaethol eu tynnu allan o gofrestr y risgiau corfforaethol yn ystod chwarter pedwar.

Atal Twyll

Y Gwasanaeth Archwilio, Risg a Gwybodaeth sy'n gyfrifol am Atal Twyll ac Ymchwiliadau i dwyll ac afreoleidd-dra honedig. Yn ystod 2016-17 cynhaliwyd nifer o adolygiadau rheoli hefyd gan y gwasanaeth. Crynodeb yw'r rhestr isod o themâu yr ymchwiliadau a gynhaliwyd yn 2016-17:

- Gwasanaethau Cymdeithasol - rheolaeth a chydymffurfiad â safonau disgwylledig
- Ysgolion - proses ar gyfer gweinyddu Profion Cenedlaethol
- Dyrannu Fframwaith Contract
- Rheoli Asedau
- Casglu Incwm

Mae gan y Cyngor ddull o Ddim Goddefgarwch tuag at Dwyll. Caiff yr ethos hwn ei ategu gan [Bolisi Chwythu'r Chwiban](#) a [Strategaeth Atal Twyll, Llygru a Llwgwrwobrwy](#), sydd i gael ei hadnewyddu a'i diweddarau yn 2017. At hynny, mae'r Cyngor yn cymryd rhan yn wythnos Ymwybyddiaeth o Dwyll Cenedlaethol.

Archwiliad Mewnol

Gwasanaeth sicrwydd ac ymgynghori gwrthrychol, annibynnol yw archwilio mewnol sydd wedi ei fwriadu i ychwanegu gwerth a gwella gweithrediadau Cyngor Sir Penfro. Mae'n gymorth i'r Cyngor gyflawni ei amcanion drwy fynd ati mewn ffordd systematig a disgybledig i werthuso a gwella effeithiolrwydd rheolaeth risg y Cyngor, ei reolaeth fewnol, ei reolaeth ariannol a'i drefniadau llywodraethu.

Mae Pennaeth Archwilio Mewnol yn cynhyrchu [cynllun archwilio mewnol blynyddol seiliedig ar risg](#) sy'n cael ei gymeradwyo gan y Cyfarwyddwr Cyllid (Swyddog Adran 151) a'r Pwyllgor Archwilio.

Mae'n ofynnol i'r gwasanaeth gydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus (PSIAS). Yn unol â'r Safonau hyn, mae'n ofynnol i Bennaeth Archwilio Mewnol gyflwyno barn ac adroddiad archwilio mewnol blynyddol y gellir ei ddefnyddio gan y sefydliad yn sail i'w ddatganiad llywodraethu. Barn flynyddol Pennaeth Archwilio Mewnol oedd:

"Yn seiliedig ar y gwaith a gyflawnwyd gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn ystod 2016-17, a chytundeb gan reolwyr i weithredu'r argymhellion a wnaed yn dilyn adolygiadau archwilio, fy marn i yw, er bod amrywiaeth rhwng gwasanaethau/systemau unigol a bod angen gwelliant a datblygiad pellach yn rhai meysydd, bod gan yr Awdurdod drefniadau llywodraethu, rheolaeth fewnol, rheolaeth risg a rheolaeth ariannol ddigonol yn eu lle sy'n gweithredu'n effeithiol."

Archwiliad Allanol

Swyddfa Archwilio Cymru yw'r archwilwyr allanol sydd wedi eu penodi ar gyfer Cyngor Sir Penfro. Yn ystod 2016-17 mae'r gwaith canlynol wedi ei gyhoeddi gan Swyddfa Archwilio Cymru:

- [Adroddiad Gwella Blynyddol Cyngor Sir Penfro 2015-16](#)
- [Cydnheredd Ariannol Awdurdodau Lleol yng Nghymru \(Astudiaeth Genedlaethol\)](#) ac Adroddiad Lleol
- [Diogelwch Cymunedol yng Nghymru \(Astudiaeth Genedlaethol\)](#)
- [Trefniadau Awdurdodau Lleol i Godi Tâl am Wasanaethau a Chynhyrchu Incwm](#)
- [Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yng Nghymru](#)
- [Y Modd y mae Awdurdodau Lleol yn Cyllido Gwasanaethau'r Trydydd Sector](#)

Rheoleiddwyr

Mae Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) yn rhoi barn broffesiynol, annibynnol ynghylch y Gwasanaethau Cymdeithasol a ddarperir yng Nghymru. Yn ystod 2016-17, cyhoeddwyd yr adroddiadau cenedlaethol canlynol:

Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2016-17

- [Arolygiad Cenedlaethol o ofal a chefnogaeth i bobl ag anableddau dysgu](#)
- [Adolygiad Cenedlaethol o gynllunio gofal ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n destun proses cyn-achos yr Amlinelliaid Cyfraith Gyhoeddus.](#)
- [Adolygiad Cenedlaethol o ofal cartref yng Nghymru](#)
- [Safonau Trefniadau ar gyfer Amddifadu o Ryddid: Adroddiad monitro blynyddol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn 2015-16](#)

Y Prif Swyddog Cyllid

Y Cyfarwyddwr Cyllid yw Prif Swyddog Cyllid penodedig yr Awdurdod (Swyddog Adran 151). Mae'r swydd statudol hon yn gyfrifol am oruchwylio a chyflawni rheolaeth ariannol y Cyngor. Mae'r swyddogaeth hon yn cydymffurfio â'r gofynion arfer da yn natganiad CIPFA ar Swyddogaeth y Prif Swyddog Cyllid mewn Llywodraeth Leol.

Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid wedi bod yn adolygu'r trefniadau llywodraethu corfforaethol ac yn paratoi'r datganiad llywodraethu blynyddol hwn. Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid wedi rhoi ei sicrwydd ynghylch y rheolaeth sydd yn ei lle i reoli materion ariannol y Cyngor. Mae hyn yn cael ei gefnogi gan y farn sicrwydd a roddwyd gan yr Archwiliad Mewnol yn dilyn adolygu'r systemau ariannol ar gyfer 2016-17. Cafodd y cyfan ohonynt farn sicrwydd sylweddol.

Cynllun Ariannol Tymor Canolig

Mae'r Cyngor wedi profi gostyngiad sylweddol yn ei setliadau ariannol gan Lywodraeth Cymru dros y tair blynedd ddiwethaf. Mae hyn ynghyd â phwysau gweithlu sylweddol, cyflogau, chwyddiant a phwysau demograffig wedi arwain at fwlch cyllidol o £41.5 miliwn (2014-15 i 2016-17). Cafodd y bwlch cyllidol ei bontio gan gyfuniad o £6.3 miliwn o incwm ychwanegol drwy gynyddiadau Treth Gyngor (yn cynnwys newidiadau gwaelodol) a £35.2 miliwn mewn gostyngiadau cost/arbedion/ trawsnewid gwasanaethau. E r mwyn cynllunio ar gyfer pwysau yn y dyfodol a gostyngiadau mewn setliadau cyllidol, mae Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) pedair blynedd yn cael ei gynnal, ei adolygu a'i ddiweddarau yn flynyddol o leiaf. Cafodd [Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2017-18 i 2020-21](#) (yn cynnwys y Rhaglen Drawsnewid) ei adolygu a'i gymeradwyo gan y Cyngor ar 2 Mawrth 2017.

Rheoli Perfformiad

Caiff mesurau perfformiad cenedlaethol a lleol eu monitro yn chwarterol ac yn flynyddol. Mae'r rhain yn llunio "casgliad" o fesurau perfformiad yr ydym yn eu monitro er mwyn sicrhau bod perfformiad yn cael ei gynnal, unrhyw broblemau yn cael eu nodi a chymau cywiro'n cael eu cymryd. Mae'r wybodaeth hon yn ffurfio rhan o [Adroddiad Integredig Cyllideb, Rheolaeth Fewnol, Rheolaeth Risg Busnes a Pherfformiad](#) chwarterol sy'n cael ei gyflwyno i'r Cabinet ac i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol.

Yn 2016-17, fe gyhoeddodd [Uned Ddata Llywodraeth Leol](#), yn ei hadroddiad blynyddol ar berfformiad awdurdodau lleol, mai Cyngor Sir Penfro y Cyngor oedd yr ail orau o ran perfformiad yng Nghymru (ar sail data perfformiad 2015-16), a'i fod yn un o'r Cynghorau oedd wedi gwella fwyaf am yr ail flwyddyn yn olynol.

Cynllun Gweithredu Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2016-17

Materion Llywodraethu Sylweddol	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Heriau Ariannol Disgwylir i ymrwymiad Llywodraeth y DU i leihau'r benthychiad net a'r ddyled wladol barhau. Mae Llywodraeth Cymru wedi datgan "Y darlun mawr yw y bydd effaith llymder ar gyllideb Llywodraeth Cymru yn ystod gweddill tymor y Cynulliad hwn yn ddi-baid." Felly disgwylir i setliadau ariannol llai gan Lywodraeth Cymru barhau hyd 2021 o leiaf. Y bwlch cyllidol a ragwelir ar gyfer Cyngor Sir Penfro am y cyfnod o 2017-18 i 2020-21 yw £45.3 miliwn. Mae'r diffyg o £2 filiwn yng ngostyngiadau cost a tharged effeithlonrwydd 2016-17 o £13.8 miliwn, wedi ei dreiglo drosodd i 2017-18. Mae effaith ymadawiad Prydain â'r Undeb Ewropeaidd ar drefniadau grantiau yn y dyfodol yn dal yn anhysbys. Lle bo modd, mae angen i'r Cyngor baratoi ar gyfer colledion a'r effaith ar ein hamcanion gwella.	Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael ei ddiweddarau'n rheolaidd i adlewyrchu newidiadau mewn setliadau a ragwelwyd, a newidiadau i chwyddiant, demograffeg a phwysau newydd. Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid yn Aelod o Gymdeithas Trysoryddion Cymru sy'n cyfarfod yn rheolaidd i drafod newidiadau a rhannu arfer gorau. Mae'r rhan y mae Aelodau yn ei chwarae yn y broses o osod y gyllideb wedi parhau dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf a bydd yn parhau. Cyflwynir adroddiadau integredig Rheolaeth Ariannol, Rheolaeth Fewnol, Rheoli Risg a Pherfformiad i'r Cabinet ac i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu bob chwarter. Ceir ymarferiadau ymgynghori â'r cyhoedd a chyflogeion yn gyson i godi ymwybyddiaeth o'r sefyllfa ariannol. Mae'r gwaith Archwilio Mewnol yn cynnwys adolygiadau o'r Rhaglen Lleihau Costau ac Effeithlonrwydd, y Rhaglen Drawsnewid a chydnerthedd ariannol y Cyngor.	Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn ddogfen fyw a chaiff ei diweddarau pryd bynnag y bydd newid sylweddol fydd yn effeithio ar gyllid a chyllidebau yn y dyfodol. Lle bynnag y bo modd, bydd Swyddogion ac Aelodau yn parhau i roi adborth ar unrhyw Ymgynghoriadau gan Lywodraeth Cymru sy'n debygol o gael effaith ar y gwasanaethau a ddarperir yn y dyfodol (pwysau ariannol pellach). Bydd Uwch Swyddogion ac Aelodau yn parhau i lobïo Llywodraeth Cymru am gyllid mwy teg y pen. Mae gweithdai Cyllideb gydag Aelodau ac Uwch Swyddogion wedi eu trefnu i gychwyn yn Haf 2017. Mae ymarferiadau ymgynghori â'r cyhoedd a'r staff i barhau. Mae gwaith Archwilio Mewnol i barhau i roi sicrwydd am gydnerthedd ariannol y Cyngor, gan gynnwys adolygiadau o'r Rhaglenni Trawsnewid a Gostyngiadau Costau a Rhaglen Arbedion Effeithlonrwydd.

Materion Llywodraethu Sylweddol	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Rhaglen Drawsnewid Mae'r Rhaglen Drawsnewid wedi ei sefydlu i gynorthwyo'r Cyngor i ateb y galw am wasanaethau yn y presennol a'r dyfodol gyda llai o adnoddau. Yr hyn sydd angen ei ennill drwy'r rhaglen o Ostwng Costau / Effeithlonrwydd / Trawsnewid Gwasanaethau dros gyfnod pedair blynedd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yw £34.5 miliwn. Bydd methu â chyflawni hyn yn cael effaith ariannol sylweddol ar y Cyngor.	Yn ystod 2016-17 sefydlwyd Bwrdd Trawsnewid (pedwar Uwch Swyddog a thri Aelod) a phenodwyd Pennaeth Trawsnewid. Nodwyd deg o ffrydiau gwaith trawsnewid fydd yn datblygu'r ffordd y mae'r Cyngor yn gweithredu yn unol â'i Fodel Gweithredu Targed a gymeradwywyd.	Sefydlir cynlluniau prosiect ar gyfer yr holl ffrydiau gwaith gyda cherrig milltir, bygythiadau a chyfleoedd, a thargedau ariannol wedi eu nodi. Bydd y Bwrdd Trawsnewid yn monitro'n gyson er mwyn sicrhau bod y ffrydiau gwaith yn cadw at y targed er mwyn sicrhau'r trawsnewid a ddisgwylir a chyflawni arbedion ariannol o fewn y cyfnodau amser disgwylidig. Cysylltiadau agos yn parhau rhwng y Rhaglen Drawsnewid a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig fel bod diffygion yn cael eu canfod ac arbedion yn cael eu gwneud mewn ffordd wahanol ar y cyfle cyntaf. Cynllun gwaith Archwilio Mewnol i gynnwys adolygiadau o'r ffrydiau gwaith Trawsnewid.

Materion Llywodraethu Sylweddol	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Diwygio Llywodraeth Leol Bu Papur Gwyn, yn egluro sut y bydd angen i Gynghorau gyflawni rhai o'u gwasanaethau ar y cyd neu ar sail rhanbarthol, allan ar gyfer Ymgynghoriad o ddiwedd mis Ionawr 2017 hyd ddechrau Ebrill 2017. Ymhlith y cynigion, mae ôl troed datblygu economaidd mandadol fyddai hefyd yn cynnwys rhai swyddogaethau cynllunio a chludiant. Byddai gan Gynghorau beth hyblygrwydd dros ba ôl troed y byddent yn ei ddefnyddio i rannu cyfrifoldebau dros wasanaethau mandadol eraill gan gynnwys gwelliant addysgol, gwasanaethau cymdeithasol, anghenion dysgu ychwanegol, amddiffyn y cyhoedd a hybu'r Gymraeg. Mae'r dewis o gyfuno yn dal yn agored i Gynghorau o dan y cynlluniau newydd.	Mae'r Cyngor wedi parhau i edrych am gyfleoedd i gydweithio naill ai'n ffurfiol neu'n anffurfiol i sicrhau darparu gwasanaethau'n well gyda chostau llai.	Rhaid i'r Cyngor barhau i ystyried effaith y diwygiad hwn pe bai'n dod yn ddeddfwriaeth. Bydd angen i gynigion ar gyfer newidiadau yn y gwasanaethau a ddarperir gymryd i ystyriaeth y posibilrwydd y bydd cydweithio yn dod yn fandadol er mwyn osgoi gwastraffu arian cyhoeddus. Bydd y Cyngor yn parhau i edrych i mewn i gyfleoedd i gydweithio gyda sefydliadau sy'n bartneriaid lle mae yna synergedd naturiol.

Blaenoriaethau ar gyfer Gwella	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Monitro Contractau Corfforaethol Bu hyn yn Flaenoriaeth ar gyfer Gwella dros y ddwy flynedd ddiwethaf.	Yn ystod 2016-17, mae'r Gwasanaeth Caffael wedi ail-lansio ei ddull o Reoli Contractau, gan gryfhau'r broses ei hun a mireinio sgiliau ei Reolwyr Contract enwebedig. Anfonwyd nodyn Gweithdrefn Gaffael ym mis Ebrill 2017 i'r holl Benaethiaid Gwasanaeth a Rheolwyr Contract enwebedig yn amlinellu'r gofynion. Mae hyfforddiant yn awr yn orfodol ar gyfer yr holl Reolwyr Contract enwebedig. Mae dwy ran o dair o'r Rheolwyr Contract bellach wedi derbyn hyfforddiant.	Darperir hyfforddiant yn barhaus. Caiff cydymffurfiaid ei fonitro gan y Gwasanaeth Caffael er mwyn sicrhau bod y trefniadau newydd yn gweithio'n effeithiol.
Trefniadau Llywodraethu mewn Partneriaeth Adeiladu ar y gwaith a gyflawnwyd yn 2016-17 i gryfhau'r trefniadau llywodraethu cyffredinol mewn perthynas â Phartneriaethau.	Cytunwyd ar restr derfynol o Bartneriaethau strategol. Mae gwaith yn mynd rhagddo i sicrhau ein bod wedi cydymffurfio â'r Weithdrefn Bartneriaethau.	Sicrhau bod Cytundebau Partneriaethau yn cydymffurfio â gofynion Fframwaith Darparu Llywodraethu Da CIPFA. Caiff hyn ei fonitro drwy Bwyllgor Trosolwg a Chraffu ar Bartneriaethau.
Cynllunio Ariannol Ysgolion Uwchradd Roedd gan bedair Ysgol Uwchradd ddiffyg cyllidol ar ddiwedd 2016-17, gyda'r Cyngor yn cymryd rheolaeth ariannol drosodd yn un o'r ysgolion. Tynnodd adolygiad Archwilio Mewnol sylw at nifer o wendidau yn y trefniadau ariannol presennol ar gyfer Ysgolion Uwchradd y mae angen mynd i'r afael â hwy.	Mae swyddog pwrpasol yn ymgymryd â phrosiect deuddeng mis yn gweithio gydag Ysgolion Uwchradd i asesu eu trefniadau cynllunio ariannol, gan eu cynorthwyo i ddatblygu dull mwy cadarn a sicrhau eu bod i gyd yn datblygu Cynlluniau Ariannol Tymor Canolig.	Mae angen gweithredu'r argymhellion a wnaed gan yr Archwiliad Mewnol. Mae'r holl Ysgolion Uwchradd i ddatblygu dull mwy cadarn o gynllunio ariannol gyda chymorth Cynlluniau Ariannol Tymor Canolig.

Blaenoriaethau ar gyfer Gwella	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Rhwydweithiau TG Ysgolion Uwchradd Fe wnaeth adolygiad Archwilio Mewnol nodi nifer o wendidau sylweddol. Mae Pennaeth TG yn gweithio'n agos gydag Ysgolion Uwchradd i fynd i'r afael â'r materion hyn.	Mae Pennaeth TG yn gweithio'n agos gyda Chymdeithas Penaethiaid Uwchradd Sir Benfro i symud i fodel mwy cadarn.	Mae Pennaeth TG i barhau i weithio gyda Chymdeithas Penaethiaid Uwchradd Sir Benfro i gytuno ar Weledigaeth TG newydd ar gyfer ysgolion, gan ddefnyddio model canolog ar y cyd ar gyfer seilwaith gan gynnwys storio, mynediad o bell a chyfeiriadur byw.
Cefnogaeth i'r Weinyddiaeth /Aelodau Newydd Yn dilyn etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai 2017, penodwyd 19 o Gynghorwyr newydd. Canlyniad hyn fu newid yn yr Arweinyddiaeth, y Cabinet ac Aelodaeth Pwyllgorau. Er mwyn sicrhau bod y Cyngor yn parhau i weithredu'n effeithiol, bydd angen cefnogaeth barhaus i Aelodau newydd gan y Swyddogion.	Trefnodd y Swyddog Monitro a Phennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Phwyllgorau raglen sefydlu gynhwysfawr, ar gyfer Aelodau newydd a rhai oedd yn Aelodau eisoes, sydd wedi ei hamserlennu i barhau drwy gydol yr haf. Gwahoddwyd Aelodau newydd i gyfarfod y Cyfarwyddwyr a Phenaethiaid Gwasanaeth fel rhan o'r broses sefydlu er mwyn codi ymwybyddiaeth o gylch gorchwyl pob Cyfarwyddiaeth.	Bydd rhaglen hyfforddi barhaus yn dal i gael ei darparu i'r Weinyddiaeth newydd i gefnogi Aelodau newydd ac Aelodau parod mewn swyddogaethau newydd. Caiff yr hyfforddiant ei deilwra yn ôl gofynion swyddogaethau unigol, e.e. Hyfforddiant Pwyllgor Archwilio Effeithiol.

Blaenoriaethau ar gyfer Gwella	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Gwerthuso Dewisiadau a Darparu Tystiolaeth ar gyfer y Rhesymeg dros y Penderfyniadau a Wnaed Fe wnaeth adolygiad corfforaethol o drefniadau Llywodraethu dynnu sylw at y ffaith fod yna rai meysydd o arfer da lle y cyflwynir dewisiadau i'r Aelodau a rhesymeg dros y dull gweithredu a argymhellir. Fodd bynnag, canfuwyd nad yw hyn yn arferiad cyson a bod angen ei wella. Roedd hyn yn cyd-fynd ag argymhelliad diweddar gan Swyddfa Archwilio Cymru.	-	Mae templedi adroddiadau i gael eu diwygio er mwyn sicrhau y cofnodir y dewisiadau a ystyriwyd neu sydd i gael eu hystyried a'r cyfleoedd a'r bygythiadau a ganfuwyd ynglŷn â phob dewis. Roedd angen alinio dewisiadau â'r Model Gweithredu Targed fel y fframwaith ar gyfer penderfynu.
Adolygiad yn dilyn Gweithredu a'r Gwersi a Ddysgwyd Mae'r Asesiad Mewnol o Drefniadau Llywodraethu wedi nodi bod yna esiamplau o arfer da ar draws yr Awdurdod, lle mae adolygiadau yn dilyn gweithredu yn cael eu cynnal. Fodd bynnag, mae angen gwaith pellach i sicrhau bod yna ddull cyson.	-	Dylai Adolygiad yn dilyn Gweithredu ddod yn rhan annatod o ddiwylliant yr Awdurdod, o ran newidiadau mawr mewn gwasanaethau a phrosiectau sylweddol er mwyn sicrhau bod y nodau a'r amcanion wedi cael eu cyflawni a bod unrhyw broblemau yn cael eu nodi a'u rhannu fel rhan o ddull y gwersi a ddysgwyd.

Blaenoriaethau ar gyfer Gwella	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Cryfhau Trefniadau Rheoli Risg Nododd yr adolygiad Archwilio Mewnol o Reolaeth Risg Busnes fod cynnydd sylweddol wedi ei wneud yn y blynyddoedd diwethaf. Fodd bynnag, mae lle pellach i wella o hyd.	Mae'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn ddogfen fyw sy'n cael ei hadolygu'n ffurfiol a'i diweddarau bob chwarter gan swyddogion ac Aelodau. Mae Strategaeth Rheoli Risg Busnes a gymeradwywyd yn ei lle sy'n cael ei hadolygu bob blwyddyn. Ceir Cofrestri Risg Cyfarwyddiaethau a Gwasanaethau ond nid ydynt yn cael eu hadolygu a'u diweddarau'n gyson i sicrhau eu bod yn cynnwys y risgiau mwyaf perthnasol.	Mae angen darparu hyfforddiant corfforaethol ar Reolaeth Risg Busnes. Bydd hyn yn ffurf Modiwl e-ddysgu a gweithdai hyfforddiant ar gyfer y swyddogion perthnasol. Mae'r Rheolwr Llywodraethu, Sicrwydd a Gwybodaeth i fynychu cyfarfodydd DMT yn chwarterol i roi adborth ar gydymffurfiaid â'r Fframwaith Rheoli Risg Busnes ar lefel y Cyfarwyddwyr. Uwchgyfeirio diffyg cydymffurfiaid â'r Strategaeth Rheoli Risg Busnes i sylw Uwch Swyddogion a'r Pwyllgor Archwilio. Sicrhau bod yr holl Bartneriaethau sylweddol yn cael eu cefnogi â Chofrestri Risg.
Cynllunio Gweithlu Er mwyn sicrhau bod y gweithlu wedi ei baratoi i gyflawni anghenion a blaenoriaethau'r Cyngor yn y blynyddoedd i ddod, mae angen i'r Cyngor gydweddu'r gweithwyr cywir â'r sgiliau cywir gyda'r swyddogaethau cywir. Mae cynllunio olyniaeth hefyd yn allweddol er mwyn sicrhau bod y wybodaeth sydd gan swyddogion mewn swyddogaethau allweddol yn cael ei chadw a'i rhannu. Mae hyn yn ofynnol o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.	Cafodd Strategaeth Cynllunio'r Gweithlu ei chymeradwyo gan y Cabinet ar 13 Mawrth 2017.	Bydd angen i bob Cyfarwyddiaeth ystyried ei gwasanaethau yn y dyfodol a'r sgiliau a'r gweithlu y bydd eu hangen i gyflawni'r gwasanaethau hynny. Lle bo manau o fethiant yn cael eu nodi (swyddogion â gwybodaeth mewn swyddi allweddol), bydd angen am beth cynllunio wrth gefn er mwyn sicrhau bod y wybodaeth hon yn cael ei chadw. Mae cynllunio'r gweithlu wedi ei nodi fel risg o fewn y Gofrestr Risg Gorfforaethol ac, fel y cyfryw, mae'r Archwiliad Mewnol wedi trefnu gwaith i asesu'r trefniadau sydd yn eu lle ar draws yr Awdurdod.

Blaenoriaethau ar gyfer Gwella	Y Sefyllfa Bresennol	Camau Gweithredu Angenrheidiol yn 2017-18
Adolygu Effeithiolrwydd Asedau Mae Cynllun Rheoli Asedau Strategol 2015-16 i 2019-20 yn ei le, sy'n nodi nifer o ddeilliannau allweddol, sy'n cynnwys 'datgloi cyfleoedd a gwerth llawn ein sylfaen o asedau; gwella incwm o renti; gwneud y defnydd gorau o asedau, ac yn y blaen'. Fodd bynnag, nid yw hyn wedi mynd rhagddo mor gyflym ag y disgwyliid.	Mae Asedau ac Ystwythder wedi ei nodi fel un o 10 ffrwd waith Trawsnewid y Cyngor. Cafodd Grŵp Strategol Rheoli Asedau, yn cynnwys swyddogion ac Aelodau (Arweinydd pob Grŵp Gwleidyddol) ei greu ac mae'n cyfarfod yn rheolaidd.	Parhau i weithredu a chyflawni'r Cynllun Rheoli Asedau Strategol, gan sicrhau integreiddiad llawn gyda'r Cynllun Corfforaethol, y Cynllun Ariannol Tymor Canolig, Strategaeth Cynllunio'r Gweithlu a'r Rhaglen Drawsnewid.
Rheoli Tenantiaethau Masnachol Nododd adolygiad Archwilio Mewnol nad yw adolygiadau o brydlesi a thenantiaethau masnachol wedi cael eu cynnal o fewn yr amser a ddisgwyliid gyda'r canlyniad ei bod yn bosibl bod yr Awdurdod wedi colli incwm.	-	Gweithredu'r argymhelliad a wnaed gan yr Archwiliad Mewnol yn fuan.
Rheoli Data a Pharatoi ar gyfer y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR) GDPR yw'r newid mwyaf i reolaeth gwybodaeth bersonol dros yr 20 mlynedd ddiwethaf a daw i rym ar 25 Mai 2018.	Mae prosiect wedi ei sefydlu i sicrhau bod yr Awdurdod yn cydymffurfio erbyn 25 Mai 2018. Noddwr y Prosiect yw'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Arweinydd y Prosiect fydd Rheolwr Llywodraethu, Sicrwydd a Gwybodaeth. Mae Adolygiad o Asedau Gwybodaeth yn cael ei gynnal i asesu cydymffurfiaid a nodi meysydd ar gyfer gwella. Mae Hyrwyddwr Risg Aelodau Llywodraethu Gwybodaeth wedi cael ei enwi.	Y prosiect GDPR i gael ei fonitro'n gyson gan Grŵp Llywio TG a Llywodraethu Gwybodaeth a'r Tîm Rheoli Corfforaethol. Cwblhau'r prosiect GDPR a nodi unrhyw ofynion cydymffurfio. Codi ymwybyddiaeth o fewn y Cyngor ac ymhlith contractwyr/darparwyr gwasanaethau. Ymgynghoriad parhaus gyda Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yng Nghymru.

Arweinydd / Prif Weithredwr (Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig)

Rydym wedi cael ein hysbysu am oblygiadau canlyniadau'r adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system o reolaeth fewnol gan y Grŵp Rheoli Mewnol ynghyd â chynllun i fynd i'r afael â gwendidau a sicrhau gwelliant parhaus i'r system sydd yn ei lle.

Hyd y gwyddom, mae'r fframwaith a nodwyd uchod wedi cael ei weithredu'n effeithiol yn ystod y flwyddyn.

Bydd y broses ar gyfer adolygu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system o reolaeth fewnol yn dal i gael ei datblygu yn y dyfodol gan gymryd i ystyriaeth y Cod, profiad, arfer gorau, canllawiau priodol ac unrhyw newidiadau mewn deddfwriaeth fydd yn effeithio ar y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

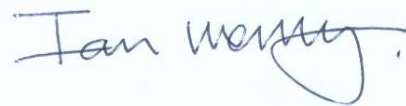
Bwriadwn dros y flwyddyn sydd i ddod gymryd camau i fynd i'r afael â'r materion uchod er mwyn gwella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn ymdrin â'r angen am welliannau a nodwyd yn ein hadolygiad o effeithiolrwydd a byddwn yn monitro y modd y maent yn cael eu gweithredu ac yn gweithio fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

Y CYNGHORYDD D.SIMPSON

Arweinydd

Dyddiad:

I. WESTLEY

Prif Weithredwr

Dyddiad: